

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ДЛЯ ФОТО- ТА ВІДЕОЗАПИСУ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

EFFICIENCY OF UNMANNED AERIAL VEHICLES FOR PHOTO AND VIDEO RECORDING IN THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Батраченко Т.С., к.ю.н., доцентка,
завідувачка кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

Розгон О.Г., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

Єфімова І.В., к.ю.н., доцентка,
доцентка кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

У сучасних умовах, коли технологічний прогрес та зміни правопорядку впливають на національну безпеку та ефективність правоохоронної системи, інноваційні рішення стають вирішальними. Однією з ключових областей таких інновацій є використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у правоохоронній діяльності. Ця стаття здійснює комплексний аналіз значення, потенціалу та викликів, пов'язаних з використанням БПЛА, зокрема у контексті Національної поліції України та її Управління організації діяльності підрозділів на воді та повітряної підтримки (УПВП). Розглядаються основні напрямки використання БПЛА, включаючи охорону громадського порядку, розслідування правопорушень, пошук та рятування людей, що забезпечують цінну візуальну інформацію, підвищуючи оперативність та ефективність поліцейських операцій.

В статті також розглядаються виклики та проблеми, пов'язані з інтеграцією БПЛА у повсякденну роботу поліції, включаючи потребу в оптимізації ресурсів, навчанні персоналу, адаптації правових і етичних рамок. Аналізуються можливості для оптимізації ресурсів, зменшення потреби в традиційних наземних нарядах, інноваційні підходи до розслідувань, зокрема розвиток нових методів збору та аналізу даних, які підвищують кваліфікацію та готовність персоналу до ефективного виконання завдань. Значущість дослідження полягає в його актуальності для розуміння потенціалу та обмежень використання БПЛА у поліцейській діяльності, а також в можливостях для подальшого розвитку та вдосконалення правоохоронної системи. Висновки та рекомендації, представлені в статті, можуть бути корисними для розробників політики, керівників правоохоронних органів та науковців, зацікавлених у впровадженні та ефективному використанні новітніх технологій у сфері національної безпеки та правопорядку. Завдяки поглибленому аналізу, стаття вносить важливий вклад у розуміння важливості технологічних інновацій у поліцейській діяльності.

Ключові слова: безпілотні літальні апарати (БПЛА), правоохоронна діяльність, національна безпека, оптимізація ресурсів, юридичні та етичні аспекти, спеціальна техніка.

In modern conditions, where technological progress and changes in the legal order impact national security and the efficiency of the law enforcement system, innovative solutions become crucial. One of the key areas of such innovations is the use of unmanned aerial vehicles (UAVs) in law enforcement activities. This article conducts a comprehensive analysis of the significance, potential, and challenges associated with the use of UAVs, particularly in the context of the National Police of Ukraine and its Administration of the organization of units on water and air support. The primary uses of UAVs are discussed, including the protection of public order, investigation of offenses, search and rescue of people, providing valuable visual information, and enhancing the operability and efficiency of police operations.

The article also examines the challenges and problems associated with integrating UAVs into the daily work of the police, including the need for resource optimization, personnel training, and adaptation of legal and ethical frameworks. Opportunities for resource optimization, reducing the need for traditional ground patrols, innovative approaches to investigations, particularly the development of new methods of data collection and analysis that enhance the qualifications and readiness of personnel for effective task performance, are analyzed. The significance of the research lies in its relevance to understanding the potential and limitations of using UAVs in police activities, as well as the possibilities for further development and improvement of the law enforcement system. The conclusions and recommendations presented in the article can be useful for policy developers, law enforcement leaders, and scholars interested in the implementation and effective use of the latest technologies in the field of national security and public order. Through in-depth analysis, the article makes an important contribution to understanding the importance of technological innovations in police activities.

Key words: unmanned aerial vehicles (uavs), law enforcement activities, national security, resource optimization, legal and ethical aspects, special equipment.

У сучасних умовах постійного розвитку технологій та зміни правопорядку, національна безпека та ефективність правоохоронної системи вимагають впровадження інноваційних рішень. Однією з ключових областей, що претерпіла значні зміни завдяки технологічному прогресу, є використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у правоохоронній діяльності. Зокрема значущість, а також потенціал використання БПЛА в структурі Національної поліції України, зокрема в Управлінні організації діяльності підрозділів поліції на воді та повітряної підтримки (УПВП).

Завдяки високій маневреності, швидкості реагування та можливості збирання візуальної інформації з повітря, БПЛА стають незамінними у сферах охорони громад-

ського порядку, розслідуванні правопорушень, пошуку та рятуванні людей [1, с. 124]. Ці апарати забезпечують поліцейські підрозділи цінною інформацією, дозволяючи оперативно аналізувати ситуацію та ефективно координувати дії на місцевості. Тим не менше, впровадження БПЛА у повсякденну діяльність правоохоронних органів також супроводжується рядом викликів і потребує уважного аналізу юридичних, етичних та технічних аспектів.

Вказаний напрямок став об'єктом дослідження для багатьох вчених, серед яких варто відзначити таких видатних особистостей, як О. М. Бандурка, В. І. Василичук, Л. І. Громошенко, О. Ф. Долженков, Ю. Ф. Жаріков, І. П. Козаченко, Я. Ю. Кондратьєв, Д. Й. Никифорчук, Ю. Ю. Орлов, В. Л. Ортинський, О. П. Снігер'єв,

І. Ф. Харабериюш та інші. Ці науковці зробили значний внесок у розвиток цієї галузі. Проте, через неузгодженість питань у сфері ефективності застосування безпілотних літальних апаратів для фото- та відеозапису в діяльності Національної поліції України, дослідження продовжують бути актуальними та вимагають подальшого аналізу та вдосконалення.

Метою статті є дослідження ролі, потенціалу та викликів, асоційованих з використанням БПЛА в діяльності Національної поліції України, із особливим фокусом на фото- та відеозапису. Ми розглянемо історію використання БПЛА, аналізуємо їхні основні напрямки та переваги використання, розглянемо правові та регуляторні аспекти, а також вивчимо перспективи та шляхи подальшого розвитку використання цих технологій у поліції.

Безпілотні літальні апарати (БПЛА) набули значної уваги у сфері правоохоронної діяльності завдяки їх унікальним можливостям та гнучкості використання. Зокрема, йдеться про роль та важливість безпілотних літальних апаратів у контексті поліцейської діяльності, розглядаючи їх основні функції, переваги та вплив, який вони здійснюють на сучасні підходи та методології роботи правоохоронних органів. Відтак, в контексті поліцейської діяльності, роль та можливості безпілотних літальних апаратів (БПЛА) надають унікальні тактичні переваги для правоохоронців.

Одним із ключових аспектів забезпечення БПЛА є швидкий доступ до візуальної інформації, який значно підвищує оперативність реакції поліції на різноманітні виклики, від надзвичайних ситуацій до спостереження за поточними подіями, дозволяючи своєчасно ідентифікувати потенційні загрози та ефективно координувати ресурси для їх усунення чи запобігання.

Має велике значення зниження ризиків для правоохоронців, що є однією з ключових переваг використання БПЛА, оскільки вони дозволяють проводити розвідку та спостереження в потенційно небезпечних умовах, мінімізуючи необхідність безпосереднього залучення поліцейських, що набуває особливої актуальності у військовий час чи під час проведення спеціальних операцій.

Оптимізація ресурсів через впровадження БПЛА стає важливим аспектом у поліцейській діяльності, оскільки ці літальні апарати дозволяють ефективніше використовувати доступні ресурси. Це зокрема стосується зменшення потреби в мобільних патрульних нарядах, спеціалізованих групах швидкого реагування та інших оперативних групах, які зазвичай залучаються для ведення спостереження або патрулювання. Неможна не дооцінювати важливість цих переваг, оскільки вони не тільки забезпечують економію часу та ресурсів, але й значно підвищують оперативність та ефективність роботи поліції.

Інновації в роботі через впровадження БПЛА відкривають широкі можливості для поліцейських сил, стимулюючи розробку та імплементацію передових інноваційних методик. Це особливо важливо у сфері розслідувань, де використання БПЛА може суттєво підвищити ефективність збору та аналізу даних, забезпечуючи глибше та більш об'єктивне розуміння ситуацій. Такі інновації не тільки покращують якість виконання завдань, але й відкривають нові горизонти для розвитку правоохоронної системи в цілому.

Отже, БПЛА відіграють важливу роль в сучасній поліцейській діяльності, пропонуючи переваги у вигляді підвищеної ефективності, безпеки та оперативності. Їхнє використання дозволить поліції краще відповідати на сучасні виклики та забезпечувати громадський порядок і безпеку. Однак, разом із можливостями, БПЛА ставлять перед поліцією виклики, пов'язані з необхідністю адаптації до нових технологій, правового регулювання, етичних питань, а також потребою в навчанні та розвитку персоналу. Розглянемо деякі проблемні моменти.

В сучасних умовах є потреба у розвитку методології та підготовки використання БПЛА в поліцейській діяльності. Відтак, для підвищення ефективності службової діяльності, управління організації діяльності підрозділів поліції на воді та повітряної підтримки (УПВП) розробило Методичні рекомендації. Ці рекомендації охоплюють виконання польотів безпілотними авіаційними комплексами (БпАК) Національної поліції України, з огляду на вимоги та нормативно-правові акти державної авіації країни. Крім того, розроблена Програма навчання для зовнішніх пілотів (операторів) безпілотних літальних апаратів I класу, яка була схвалена Управлінням регулювання діяльності державної авіації Міністерства оборони України та затверджена Головою Національної поліції України [2, с. 27–28].

Описана програма підготовки є основним документом, який встановлює детальний порядок, послідовність, зміст та обсяг роботи екіпажу БпАК з метою їх підготовки до виконання специфічних завдань. Вона включає в себе комплексний курс, що складається з теоретичної та практичної частин, покриваючи основи авіаційної метеорології, аеродинаміки, впливу людського чинника на безпеку польотів, а також правил польотів і використання повітряного простору. З огляду на перспективи використання БПЛА в органах і підрозділах поліції, заплановано також систематичну підготовку та перепідготовку поліцейських, які використовують БПЛА у своїй службовій діяльності, щоб забезпечити високий рівень кваліфікації та готовності до ефективного виконання завдань [3, с. 17–18].

Заслугове на увагу проблематика що пов'язана з оптимізацією структури та ресурсів у Національній поліції України, особливо в контексті інтеграції та ефективного використання БПЛА у поліцейській діяльності. Відтак, контекст дослідження викликів, пов'язаних з інтеграцією БПЛА підкреслює важливість комплексного підходу до управління змінами. Резистентність до змін, недостатнє фінансування, технічні виклики, потреби в навчанні та розвитку персоналу, а також необхідність адаптації правових та етичних норм становлять основні перешкоди. Вирішення цих проблем потребує розробки та реалізації спеціалізованих тренінгових програм, ефективного бюджетного планування та оновлення інфраструктури.

Крім того, впровадження БПЛА у поліцейську практику пропонує значні переваги для оптимізації ресурсів та підвищення ефективності роботи. Однак, для досягнення цих цілей необхідно забезпечити наявність необхідних фінансових і технічних ресурсів, а також високий рівень кваліфікації персоналу. Основою успішної інтеграції БПЛА є постійне оновлення технічної бази, що вимагає значних інвестицій та планомірного управління змінами [4, с. 760]. Також, особлива увага має бути приділена адаптації законодавства та формуванню етичних стандартів використання цих технологій. Наостанок, постійне оновлення правових норм та професійних стандартів повинно відбуватися паралельно з технічними інноваціями, забезпечуючи законність та етичність використання БПЛА. Успішна реалізація цих змін вимагає комплексного підходу, залучення експертизи, а також забезпечення гнучкості та адаптивності організації до нових викликів і можливостей.

Підводячи підсумок, потрібно зазначити, що в сучасному світі, де технологічний прогрес та зміни у порядку постійно впливають на національну безпеку та ефективність правоохоронної системи, впровадження інноваційних рішень стає необхідністю. Використання безпілотних літальних апаратів БПЛА в правоохоронній діяльності, особливо в структурі Національної поліції України, є яскравим прикладом таких інновацій. БПЛА надають унікальні тактичні переваги у сферах охорони громадського порядку, розслідування правопорушень, пошуку та рятування людей завдяки їх високій маневре-

ності, швидкості реагування та здатності збирати візуальну інформацію.

Проте, попри значні переваги, інтеграція БпЛА у повсякденну діяльність поліції також супроводжується викликами, зокрема у сферах юридичного регулювання, етичних норм та технічного забезпечення. Це вимагає від правоохоронців не лише адаптації до нових технологій, але й розробки ефективних методів їх використання, включаючи підготовку та перепідготовку персоналу. В контексті цих змін, оптимізація ресурсів, включаючи зменшення потреби в мобільних патрульних та інших оперативних групах, відіграє ключову роль. Також важливо

враховувати потенційні ризики та забезпечити високий рівень готовності до ефективного реагування на різноманітні виклики.

Отже, використання БпЛА має великий потенціал для поліпшення роботи поліції. Однак, для досягнення максимальної ефективності, необхідно розробити та впровадити комплексний підхід, що включає як технічні, так і юридичні аспекти, а також питання навчання персоналу та етичних норм. Така інтеграція БпЛА може не лише підвищити ефективність роботи поліції, але й відкрити нові можливості для подальшого розвитку правоохоронної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Комірчий П. О. Адміністративно-правові засади публічної служби у правоохоронній сфері України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2020. 565 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/2f6d90e1-d4c7-41a0-a989-dc77a19948ab/content>.
2. Застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису. Аналіз закордонного досвіду : методичні матеріали для працівників підрозділів поліції / [уклад. В. А. Коршенко, М. В. Мордвинцев, Ю. В. Гнусов, В. В. Чумак, В. А. Світличний] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. – 44 с.
3. Хозлу І. Адміністративно-правовий статус підрозділів поліції на воді. *УКРАЇНСЬКА ПОЛІЦЕЇСТИКА: ТЕОРІЯ, ЗАКОНОДАВСТВО, ПРАКТИКА*. 2022. Вип. № 2(4). С. 17–20.
4. Яцишин В. Організація діяльності поліції зарубіжних країн у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2023. № 6. С. 760. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/6_2023.pdf.